

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

Συντονίστρια: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Υπεύθυνος καθηγητής: ΜΙΑΤΟΣ ΣΥΡΜΟΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. ομάδα των Ιαπώνων.
- β. κόμμα του Θεοτόκη.
- γ. Λαϊκό κόμμα.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχήσετε τα γεγονότα της Α' στήλης με τις ημερομηνίες της στήλης Β' [δυο ημερομηνίες από τη στήλη Β' περισσεύουν].

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Η Ελλάδα κηρύσσει πτώχευση	α. 1967
2. ελληνοτουρκικός πόλεμος	β. 1897
3. κίνημα Κονδύλη	γ. 1920
4. υπογραφή της συνθήκης των Σεβρών	δ. 1935 (Οκτώβριος)
5. ο Κωνσταντίνος στο θρόνο της Ελλάδας	ε. 1893
6. δικτατορία των συνταγματαρχών	στ. 1936
7. δικτατορία Μεταξά	ζ. 1935 (Μάρτιος)
8. Εκλογική νίκη του Βενιζέλου.	η. 1913
9. αποτυχημένο στρατιωτικό κίνημα από τον Βενιζέλο	θ. 1924
10. το ΣΕΚΕ μετονομάστηκε σε Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος	ι. 1911
	κ. 1912
	λ. 1927

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

α. Να παρουσιάσετε τον βασικό προγραμματικό στόχο και τα στηρίγματα των Φιλελευθέρων την περίοδο 1923-1928 (μονάδες 7)

β. Ποιο το έργο των Φιλελευθέρων την περίοδο 1928-1933 ; (μονάδες 6)

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Τι γνωρίζεις για τις βασικές αρχές του προγράμματος του τρικουπικού κόμματος και τις προσπάθειες που έγιναν για την υλοποίησή του;

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α] στις απόψεις που εκφράστηκαν ως προς τη σκοπιμότητα ή μη της συμμετοχής της χώρας στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο. [μονάδες 15]

β] στις εξελίξεις στη χώρα από την παραίτηση Βενιζέλου το 1915 μέχρι και την οργάνωση της κυβέρνησης Εθνικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη. [μονάδες 10]

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Με την έκρηξη και την εξάπλωση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, γίνεται ολοένα πιο φανερό ότι προσφέρεται στο ελληνικό κράτος η καλύτερη αλλά και τελευταία ευκαιρία εδαφικής επέκτασης και ενσωμάτωσης των αλύτρωτων ακόμη ελληνικών πληθυσμών. Τα περιθώρια αναμονής εξαντλούνται ραγδαία καθώς οι πληθυσμοί αυτοί (προπαντός στην Τουρκία) απειλούνται με άμεση και οριστική εξαφάνιση. Αλλά και τα ίδια τα κέρδη των Βαλκανικών Πολέμων κινδυνεύουν (ιδίως στη Μακεδονία), καθώς οι εμπόλεμοι παραβιάζουν αδίστακτα την ελληνική κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα – που πιθανότατα δεν θα σεβαστεί ούτε ο τελικός νικητής. [...] Κατά συνέπεια, το ελληνικό κράτος δεν έχει την πολυτέλεια να παραμείνει ουδέτερο στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ούτε, όμως, μπορεί να συμπαραταχθεί με τις λεγόμενες Κεντρικές Δυνάμεις (Γερμανία και Αυστροουγγαρία), όπως θα προτιμούσαν ο βασιλιάς Κωνσταντίνος, το περιβάλλον του και ο πρώην πρωθυπουργός Γεώργιος Θεοτόκης (με τους γιους του Νικόλαο και Ιωάννη). Σύμμαχοι των Κεντρικών Δυνάμεων γίνονται οι κατεξοχήν εχθροί της Ελλάδας (Τουρκία και Βουλγαρία), με συμφέροντα και σχέδια που είναι αδύνατο να συμβιβαστούν με τα ελληνικά. Επιπλέον, η Ελλάδα δεν μπορεί όχι να μεγαλώσει, αλλά ούτε καν να ζήσει αν βρεθεί αντίθετη «προς τας κρατούσας της θαλάσσης δυνάμεις», που είναι πρωταρχικά η Μεγάλη Βρετανία και δευτερευόντως (στη Μεσόγειο) η Γαλλία και η Ιταλία, δηλαδή οι δυνάμεις της λεγόμενης Αντάντ (μαζί με τη Ρωσία). Αν η Ελλάδα γινόταν σύμμαχος της Γερμανίας, θα έβλεπε να καταστρέφονται οι παράλιες πόλεις και η ίδια η πρωτεύουσά της και να εξαφανίζεται από το πρόσωπο της γης η εμπορική ναυτιλία της. Τελικά, «θα εκινδυνεύομεν να αποθάνωμεν της πείνης διά του αποκλεισμού των παραλίων

μας». Αυτό ακριβώς επρόκειτο να συμβεί στην Ελλάδα του Κωνσταντίνου το 1916-17, με τον ναυτικό αποκλεισμό της από τους στόλους της Αντάντ. Επειδή, λοιπόν, η πρώτη τους προτίμηση είναι από κάθε άποψη ανέφικτη, ο Κωνσταντίνος και οι άλλοι γερμανόφιλοι υποστηρίζουν την ουδετερότητα της Ελλάδας, μαζί με τους λοιπούς αντιβενιζελικούς.

*«Η Ελλάδα στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: η ανάγκη συμμάχων» Γιώργος Μαυρογορδατος,
εφημερίδα Καθημερινή 25.05.2015*

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Εφημερίδα Έσπερινόν Νέον Άστυ, 11 Οκτωβρίου 1916.

Ο Βενιζελισμός είναι μοναδικόν φαινόμενον εις τήν νεωτέραν μας ιστορίαν, άποτελεϊ δέ μίαν ριζικήν και άπότομον αντίθεσιν προς τήν πολιτικήν και έθνικήν συνείδησιν τοῦ Έλληνικοῦ λαοῦ [...] Είς τās έποχάς τών έθνικῶν κρίσεων, ὅλη ή φυλή παρουσίαζεν έννιαῖον και στενῶς άλληλέγγυον μέτωπον, αί δέ παραλλαγαί εις άντιλήψεις, [...] έξηφανίζοντο και τελεία πειθαρχία έβασίλευεν. Αὔτην τήν παράδοσιν άνέτρεψεν ὁ Βενιζελισμός

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Δήλωση Βενιζέλου στην ελληνική Βουλή το 1915

«Λαμβάνω την τιμήν να ανακοινώσω εις την Βουλήν ότι, μη εγκριθείσης υπό του στέμματος της περαιτέρω εξωτερικής πολιτικής της κυβερνήσεως, έλαβον την τιμήν να υποβάλω τω βασιλεί την παραίτησιν της κυβερνήσεως. Παρακαλώ επομένως την Βουλήν να διακόψει τας εργασίας της μέχρι της συγκροτήσεως της νέας κυβερνήσεως. Υπάρχει διαφωνία στέμματος και κυβερνήσεως. Η δευτέρα είναι αναγκασμένη να παραιτηθεί».

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

Από τις πιο εντυπωσιακές περιπτώσεις διώξης βενιζελικών ήταν ο διασυρμός και η φυλάκιση του βενιζελικού Εμμανουήλ Μπενάκη, δημάρχου τότε Αθηναίων, με την κατηγορία ότι από το σπίτι του πυροβολούσαν συνωμότες. Το σπίτι του Ελευθέριου Βενιζέλου καταστράφηκε, ενώ στο πεδίο του Άρεως στην Αθήνα αλλά και σε άλλες πόλεις βενιζελικοί φυλακίστηκαν.

«Ο εθνικός διχασμός και η Εθνική Άμυνα», Ιστορία Ελληνικού Έθνους τόμος ΙΓ

ΘΕΜΑ Δ1

Μελετώντας τα παραθέματα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε:

α] στην εκδήλωση του κινήματος στο Γουδί το 1909. (μονάδες 10)

β] στις προγραμματικές δηλώσεις του Ελευθέριου Βενιζέλου (5 Σεπτεμβρίου 1910) και στις εξελίξεις στη χώρα μέχρι και τις εκλογές του Νοεμβρίου 1910. (μονάδες 15)

[Μονάδες 25]

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Απόσπασμα από τον λόγο του Ε. Βενιζέλου που εκφώνησε στις 5.9.1910 στο Σύνταγμα

Και δια τούτο έκρινα ότι η Βασιλική Αρχή εν τω παρελθόντι δεν ησκήθη κατά τον συμφωνότερον προς τα αληθή συμφέροντα και του Βασιλικού Οίκου και του Έθνους τρόπον,

και την γνώμην ταύτην δεν εδίστασα να εκδηλώσω, διότι οι πολιτικοί άνδρες πρέπει να έχωσι πάντοτε το θάρρος της γνώμης αυτών, εκ τούτου δε προεκλήθη η κατ' εμού κατηγορία, ότι είμαι Αντιδυναστικός. Αλλ' η κατηγορία αυτή είναι ασύστατος. Καίπερ βαθέως εμφορούμενος από τας δημοκρατικές αρχάς της φυλής μας, έχω ακράδαντον την πεποίθησιν ότι η βασιλευσόμενη δημοκρατία, οποίον είναι κατ' ουσίαν το πολίτευμα ημών, είναι ο τύπος του πολιτεύματος όστις προσαρμόζεται άριστα προς την πολιτικήν μόρφωσιν του ελληνικού λαού και εξυπηρετεί προσφορώτερον τα εθνικά συμφέροντα. Αλλ' ούτε διανοήθην ποτέ δυναστικήν μεταβολήν [...] Επιμένω ότι, έδωκα την γνώμην ν' αφοσιωθή ο στρατός εις το επείγον έργον της ανασυντάξεως των στρατιωτικών δυνάμεων της χώρας και συγχρόνως έδωκα εις την επανάστασιν την συμβουλήν να αξιώση και επιβάλη εν ανάγκη την σύγκλησιν Αναθεωρητικής Βουλής».

Γιάννης Κορδάτος, Μεγάλη Ιστορία της Ελλάδας, σ.219.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Στις 29 Σεπτεμβρίου 1910, η κυβέρνηση Δραγούμη παραιτήθηκε και ο Γεώργιος διόρισε πρωθυπουργό τον Ελ.Βενιζέλο. Με εισήγηση του τελευταίου, ο βασιλιάς διέλυσε την Α Αναθεωρητική βουλή στις 12 Οκτωβρίου 1910. Ταυτόχρονα, προκήρυξε εκλογές για την ανάδειξη νέας διπλής Αναθεωρητικής Βουλής, στις 28 Νοεμβρίου 1910. Στις εκλογές αυτές δεν πήραν μέρος τα παλαιά πολιτικά κόμματα διαμαρτυρόμενα για την –αντισυνταγματική– όπως τη θεωρούσαν– διάλυση της Α' Αναθεωρητικής Βουλής. Περίμεναν μια καταλληλότερη ευκαιρία για να αναμετρηθούν με τον Βενιζέλο. Του άφηναν όμως έτσι ελεύθερο το πεδίο να επικρατήσει, πράγμα που ο Κρητικός πολιτικός έσπευσε βεβαίως να εκμεταλλευθεί: 307 από τους 362 πληρεξουσίους της Β' διπλής Αναθεωρητικής Βουλής ήταν οπαδοί του.

Νίκος Αλιβιζάτος «Ο Βενιζέλος και ο θεσμικός εκσυγχρονισμός της χώρας» στο «Ελευθέριος Βενιζέλος από την τουρκοκρατούμενη Κρήτη στον Εθνικό Διχασμό» σελ. 104-105

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Το πρόγραμμα του Συνδέσμου εξέφραζε γενικές ευχές για τη βελτίωση των Ενόπλων Δυνάμεων, της Διοίκησης και της παιδείας καθώς και την κατάργηση της συναλλαγής. Απαριθμούσε επίσης το πρόγραμμα ποιες ενέργειες δεν επρόκειτο να επιχειρήσει ο Σύνδεσμος: α) την κατάργηση της δυναστείας ή την αντικατάσταση του βασιλιά β) την εγκαθίδρυση στρατοκρατίας ή την αλλαγή συντάγματος, γ) την κατάργηση της κυβέρνησης, δ) την απομάκρυνση στελεχών του στρατού ή του ναυτικού. Η μόνη ουσιαστική απαίτηση των κινηματιών ήταν η απομάκρυνση στελεχών της βασιλικής οικογένειας από τις ένοπλες δυνάμεις. Η μετριοπάθεια των μελών του Συνδέσμου ήταν πρωτοφανής για αξιωματικούς που αποφάσισαν να περιφρονήσουν την πειθαρχία

Θάνος Βερέμης «Το κίνημα στο Γουδί ανοίγει τον δρόμο στον Βενιζέλο» στο «Ελευθέριος Βενιζέλος από την τουρκοκρατούμενη Κρήτη στον Εθνικό Διχασμό» σελ. 104-105

Ευχόμαστε επιτυχία!!!